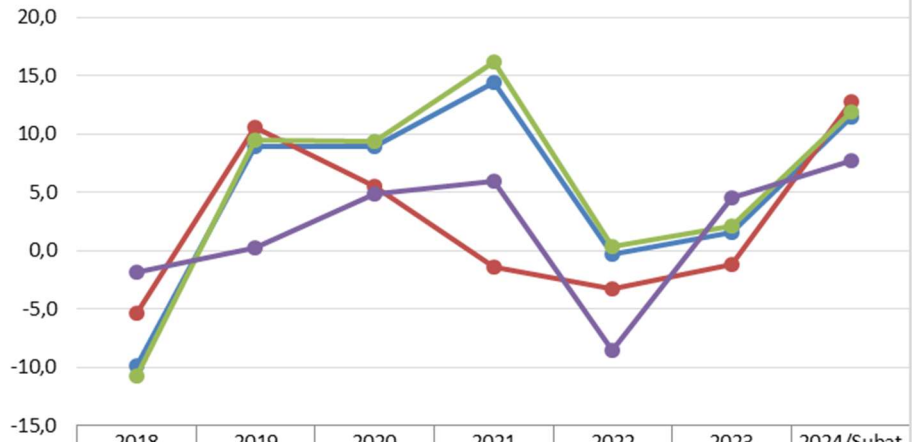

SANAM

EKONOMİ VE SANAYİ BÜLTENİ

Sanayi Üretim Endeksi
(yıllık % değişim, takvim etkisinden arındırılmış, 2015=100)

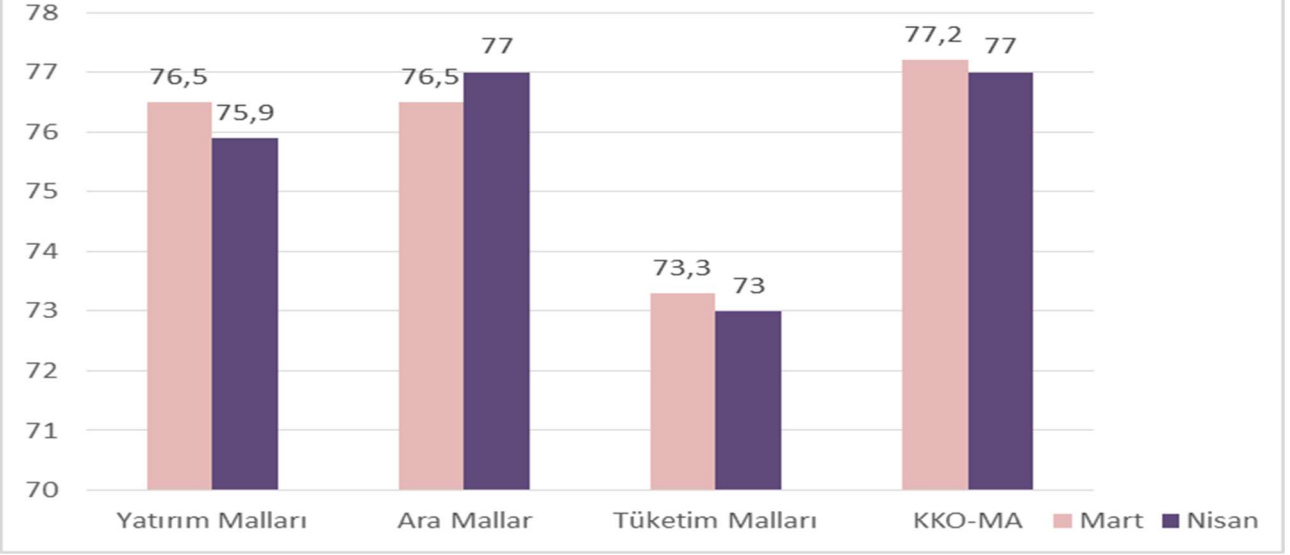

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024/Şubat
Toplam Sanayi (BCD)	-9,8	9,0	9,0	14,4	-0,3	1,6	11,5
B-Madencilik ve taşocaklığı	-5,3	10,6	5,5	-1,4	-3,2	-1,2	12,8
C-İmalat sanayi	-10,7	9,5	9,4	16,2	0,4	2,1	11,9
D-Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	-1,8	0,3	4,9	6,0	-8,5	4,5	7,7

Kaynak: TÜİK

- Sanayi Üretim Endeksi, Şubat 2024 itibarıyla yıllık bazda %11,1 oranında arttı.
- Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2024 Şubat ayı itibarıyla yıllık bazda en fazla büyüme kaydeden alt sektör madencilik ve taş ocaklığı sektörü %12,8 büyüme oranı ile gerçekleşti. En düşük büyüme ise % 7,7 oranında büyüyen Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe gerçekleşti.

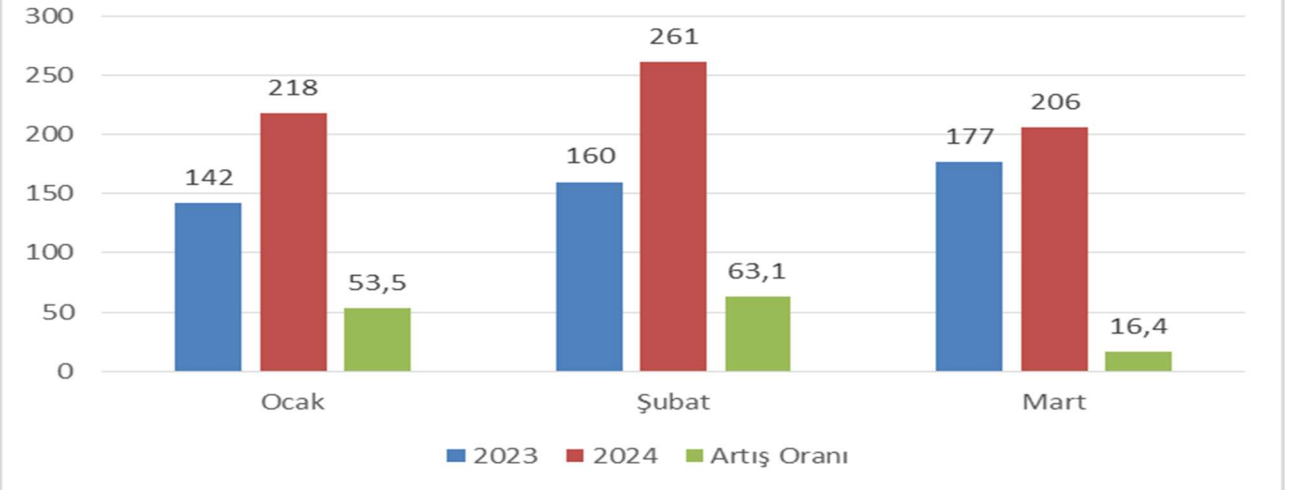
Mal Gruplarına Göre İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (Aylık, 2024)

Kaynak: TCMB

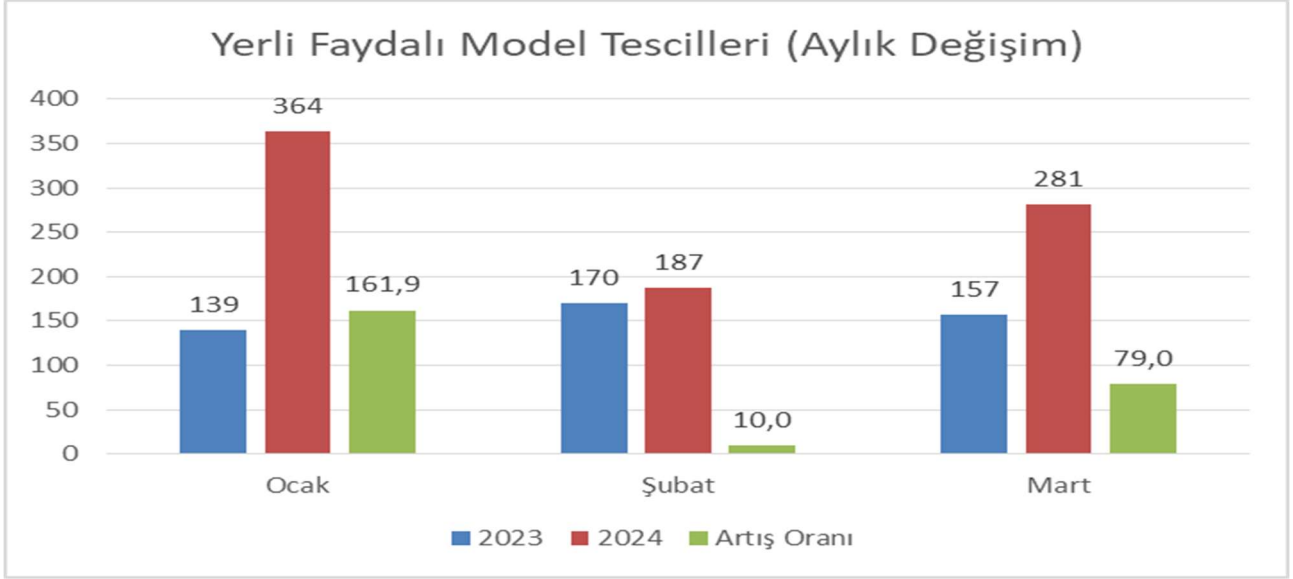
- İmalat sanayinde mevsimsellikten arındırılmış imalat sanayi kapasite kullanım oranı Nisan ayında bir önceki aya göre 0,2 puan azalarak %77,0 olarak gerçekleşti.
- Mal grupları itibarıyla en yüksek kapasite kullanım oranı %77,0 ile KKO-MA ve ara mallardır. Ardından %75,9 ile yatırım malları gelmektedir. Son sırada ise %73,0 ile tüketim malları gelmektedir. Nisan ayına göre yatırım malları hariç tüm mal gruplarında kapasite kullanım oranlarında düşüş görülmektedir.

Yerli Patent Tescilleri (2024)

Kaynak: TURKPATENT

- TÜRKPATENT, PCT (Patent İşbirliği Anlaşması) ve EPC (Avrupa Patent Sözleşmesi) çerçevesinde toplam yerli patent tescil sayısı Mart 2023'de 177 adet iken, 16,4% oranında yükselişle Mart 2024'de 206 adet olarak gerçekleşti.

Kaynak: TURKPATENT

- TÜRKPATENT ve PCT (Patent İşbirliği Anlaşması) çerçevesinde toplam yerli faydalı model tescil sayısı Mart 2023'de 157 adet iken 79.0% oranında yükselişle Mart 2024'de 281 adet olarak kaydedildi.

Teknoloji Yoğunluğuna göre İmalat Sanayi Dış Ticaret Payı (Mart 2024)				
İhracatta (FOB) Teknoloji Yoğunluğu				
	İhracat Payı (%)	Mart 2023'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemi İhracat Payı (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemine Göre Değişim (%)
Yüksek Teknolojili Ürünler	3,3	-19,8	3,1	-9,0
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	36,9	-3,7	36,9	2,3
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	28,3	-0,6	27,9	5,9
Düşük Teknolojili Ürünler	31,4	-6,9	32,1	3,1
Toplam İmalat Sanayi	100	-4,5	100	3,1
İthalatta (CIF) Teknoloji Yoğunluğu				
	İthalat Payı (%)	Mart 2023'e Göre Değişim (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemi İhracat Payı (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemine Göre Değişim (%)
Yüksek Teknolojili Ürünler	11,3	0,9	11,8	4
Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	42,9	-6,4	43,8	-0,5
Orta Düşük Teknolojili Ürünler	31,8	-7,5	31,2	-28,1
Düşük Teknolojili Ürünler	13,9	10,3	13,1	5,5
Toplam İmalat Sanayi	100	-3,9	100	-10,1

Kaynak: TÜİK

- 2024 Mart ayında toplam imalat sanayi ihracatı içinde yüksek teknoloji ürün ihracatı %3,3 olup, 2023 Mart ayına göre %19,8 oranında düştü. Toplam imalat sanayi ihracatından en büyük payı %36,9 ile Orta yüksek teknoloji ürün ihracatı oldu. Orta düşük ve düşük teknoloji ürün ihracatı toplam imalat sanayi ihracatının % 59,7'sini oluşturdu.

- İthalatta ise 2024 Mart ayında yüksek teknoloji ürün ithalatı %11,3 düzeyinde gerçekleşti. Yüksek ve orta yüksek teknoloji ürün ithalatı %54,2 ile toplam ithalatın yarısından fazlasını oluşturuyor.

Sektörlere Göre Dış Ticaret (Mart 2024)				
İhracat (FOB)				
Sektörler (ISIC Rev.4)	İhracat Payı (%)	Mart 2023'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemi İhracat Payı (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemi Göre İhracat Değişim
Toplam	100	-4,1	100	
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık	3,5	1,4	4,1	
Madencilik ve Taşocakçılığı	1,5	14,7	1,5	
İmalat Sanayi	94,6	-4,5	93,9	
İthalat (CIF)				
Sektörler (BEC)	İthalat Payı (%)	Mart 2023'ye Göre Değişim (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemi İthalat Payı (%)	Ocak-Mart 2024 Dönemi Göre İthalat Değişim (%)
Toplam	100	-6,3	100	-12,8
Sermaye (yatırım) Malları	14,5	-9,2	14,8	3,3
Ara (hammadde) Malları	69,9	-10,1	70,6	-19,9
Tüketim Malları	15,5	19,2	14,5	19,8

Kaynak: TÜİK

- 2024 Mart ayında imalat sanayi toplam ihracatın %94,6'sını oluşturmaktadır. Mart 2024'de ithalatta en yüksek pay %69,9 ile ara (hammadde) mallara aittir. Ardından sırayla %15,5 ile tüketim malları ve %14,5 ile sermaye (yatırım) malları gelmektedir. Ara malları ithalatı bir önceki yılın Mart ayına göre %10,1 oranında azalmıştır. Tüketim malları ithalatı bir önceki yılın Mart ayına göre %19,2 oranında artmıştır. Sermaye malları ithalatı bir önceki yılın Mart ayına göre % 9,2 oranında azalmıştır.

BAŞLICA MAKRO EKONOMİK GÖSTERGELER

➤ GSYH:

GSYH 2023 yılının IV. çeyreğinde %4,5 arttı. 2023 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2023 yılında bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; finans ve sigorta faaliyetleri toplam katma değeri %9,0, inşaat %7,8, hizmetler %6,4, diğer hizmet faaliyetleri %4,6, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %3,8, gayrimenkul faaliyetleri %2,7, bilgi ve iletişim faaliyetleri %1,3, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %1,2 ve sanayi %8 arttı. Tarım sektörü ise %0,2 azaldı. Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre %1,0 arttı. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2023 yılı dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,0 arttı. Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2023 yılının dördüncü çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %75,9 artarak 8 trilyon 431 milyar 375 milyon TL oldu. GSYH'nin dördüncü çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD doları bazında 304 milyar 402 milyon olarak gerçekleşti.

➤ Fiyat İstikrarı:

Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) yıllık bazda Mart 2022'de %61,14; Mart 2023'de %50,51; Mart 2024'de ise %68,50 oranında arttı. Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE) yıllık bazda 2022'de %114,97; Mart 2023'de %62,45; Mart 2024'de ise %51,47 arttı oranında arttı. Yİ-ÜFE'de sektörlere göre yıllık bazda Mart 2024 itibarıyla en yüksek artış; %71,19 ile madencilik ve taş ocaklığı ürünleri sektöründe gerçekleşti. Gıda ürünlerindeki artış %62,46 ile on ikinci sırada yer aldı. **Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE)** yıllık bazda bir önceki yılın aynı ayına göre %61,87 oranında arttı. Aylık bazda ise bir önceki aya göre %5,57 arttı. On iki aylık ortalamalara göre ise artış oranı %59,98 oldu. **Tarımsal Girdi Fiyatları Endeksi (Tarım-GFE)** Şubat ayında bir önceki aya göre %3,59, yıllık bazda bir önceki yılın Aralık ayına göre ise %11,37 oranında arttı. On iki aylık ortalamalara göre değişim %36,71 olarak gerçekleşti. Tarımsal GFE'de Şubat ayı itibarıyla yıllık bazda **4 alt grup daha düşük, 7 alt grup daha yüksek değişim gösterdi.** Şubat 2024 itibarıyla yıllık bazda en yüksek artış %164,78 artışla veteriner harcamaları oldu. En düşük artışların kaydedildiği alt gruplardan tarımsal ilaçlar %21,33, gübre ve toprak geliştiriciler %24,25 hayvan yeminde ise %36,81 oranında arttı. **Hizmet Üretici Fiyat Endeksi (H-ÜFE)** Mart ayında bir önceki aya göre %3,64 artış, bir önceki yılın Aralık ayına göre %22,96 artış, bir önceki yılın aynı ayına göre %85,41 artış ve on iki aylık ortalamalara göre %78,09 artış gösterdi.

İşsizlik:

15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2024 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre 109 bin kişi azalarak 3 milyon 78 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,3 puan azalarak %8,7 seviyesinde gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı ise aynı seviyede kalarak %54,0 olarak gerçekleşti. İşgücüne katılma oranı erkeklerde %71,7 iken kadınlarda %36,6 oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki aya göre 0,8 puan azalarak %15,6 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %13,4, kadınlarda ise %19,6 olarak tahmin edildi. Şubat 2024 itibarıyla 15 ve üstü yaş nüfusu 65 763 kişi olup, bunun 49,3'ünü istihdam edilmektedir.

➤ Dış Ticaret:

İhracat 2024 yılı Mart ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %4,1 azalarak 22 milyar 571 milyon dolar, ithalat %6,3 azalarak 29 milyar 912 milyon dolar olarak gerçekleşti. Mart ayında dış ticaret açığı bir önceki yılın aynı ayına göre %12,4 azalarak 8 milyar 379 milyondan, 7 milyar 341 milyona geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Mart ayında %73,8 iken, 2024 Mart ayında %75,5'e yükseldi. İhracat 2024 yılı Ocak-Mart döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,6 artarak 63 milyar 603 milyon dolar, ithalat %12,8 azalarak 83 milyar 945 milyon dolar olarak gerçekleşti. Dış ticaret açığı %41,5 azalarak 34 milyar 799 milyondan, 20 milyar 343 milyona geriledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2023 Ocak-Mart döneminde %63,8 iken, 2024 yılının aynı döneminde %75,8'e yükseldi.

Hazırlayanlar:	İletişim:
Prof. Dr. Betül GÜR (Merkez Müdürü)	spkm@ticaret.edu.tr
Doğukan Yazkan (Merkez Asistan Öğrenci)	+90 444 0 413
ÖNEMLİ: Bu yayın sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bülten ulusal ve uluslararası resmi kurumların güncel verileri derlenerek hazırlanmaktadır. İstanbul Ticaret Üniversitesi, bültendeki bilgilerin kullanılmasından kaynaklı olarak doğabilecek ekonomik, finansal, hukuki vb. zararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak sorumlu değildir. Bültende yer alan bilgilerden kaynak gösterilmek suretiyle faydalanılabilir.	